

PROJECT VISITA A CÁRCEL - GEVANGENISBEZOEK

JAARVERSLAG 2013

**STICHTING
NUESTRA CASA**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	4
<i>Organisatie van het project</i>	5
<i>Relatie met Stichting Nuestra Casa</i>	5
2. Activiteiten	6
<i>Groepsgesprekken</i>	7
<i>Individuele bezoeken</i>	8
<i>Muziek en vieringen</i>	8
3. Bezochte Penitentiaire Instellingen.....	10
4. Samenwerking met andere instanties.....	13
<i>Kerken met Stip</i>	13
<i>Ark Mission</i>	13
5. Tenslotte.....	14
<i>Conclusie</i>	14
<i>Een speciaal dankwoord</i>	14

P. I. staat voor Penitentiare Inrichting.

Het kan als ver van mijn bed klinken, of zelfs weerzinwekkend als je daar over begint.

Bij ons, het koortje van Sagrada Familia te Rotterdam is dat niet zo. We kennen ze allemaal van binnen.

De jongens of meisjes die daar zitten, zijn ons dus ook echt bekend. We zien ze, praten met ze, zingen samen en gebruiken samen een bakje koffie en een koekje. We zijn bewust van het feit dat ze het grootste goed dat een mens kan hebben, hebben verloren: Hun Vrijheid. Deze mensen hebben een fout begaan, ongeacht jong of oud. En niet onbelangrijk: het had een van ons, of nog erger, een kind van ons kunnen zijn. Maar dit zijn beschouwingen van een veteraan. Jaren geleden kon ik dit allemaal niet weten. Eerlijk gezegd, was er eerder liefde voor muziek en zang en een grote dosis nieuwsgierigheid die me erheen hebben gebracht. Het had kunnen zijn dat ik ook een beetje barmhartigheid, filantropie of empathie bezat. Zo begon zich ook een nieuw wereld te openbaren. De gezichten van gedetineerden werden me dan wel bekend. Soms zelfs hun gebaren, het enorme respect waarmee we werden begroet en aangesproken. Je kon zien dat ze even hun ellende vergaten en namen deel aan de dienst en aan de koffie erna. Soms zag je ze ook glimlachen. Als je ze drie of vier keer ziet, en je bent hun enige bezoek, dan ben je "familie" en waarom niet... De regels zijn eenvoudig: je stelt geen vragen, maar luistert naar wat ze kwijt willen, stelt ze op hun gemak en alles blijft binnen. Waarom ze daar zijn, zijn je zaken niet. Mocht je ze later, buiten tegenkomen, dan ken je ze niet. Mits je wordt benaderd...

Dat je hiervoor vroeg in je weekend opstaat met regen of sneeuw, op weg met openbaar vervoer of iemands auto, zelfs met de fiets, en half naakt de controle posten van de ingang van de P.I. trotseert, is helemaal geen probleem. Het is de moeite waard, voor ons althans. We weten immers dat na afloop, we weer dezelfde dag naar buiten lopen.

Eenzijds blij en voldaan, maar toch anderzijds met in ons hoofd de vele gezichten van hen die dat niet kunnen.

Nog niet. Die gezichten blijven binnen.

Het zijn hoe dan ook mensen met elk een triest verhaal, dat respect verdient. Iedereen heeft het zijne, wij allemaal.

Het ene dwaze koorlied spreekt zelfs van "onze kinderen". Ik niet. Ik ben tof.

Arturo Gaitán, gitarist vrijwilliger

1. Inleiding

In het project Visita a la Cárcel bezoeken vrijwilligers Spaanssprekende gedetineerden. Dit doen ze zowel individueel als door middel van de organisatie van groepsactiviteiten en vieringen in de gevangenis. Visita a la Cárcel krijgt een uitnodiging of verzoek van een penitentiare instelling daartoe. Het bijzondere van dit project is, dat een deel van de vrijwilligers ook deel uitmaakt van het koor van de Spaanstalige Parochie La Sagrada Familia. De bezoeken en activiteiten worden daardoor altijd begeleid met Spaanse (gitaar)muziek en zang. Er wordt ook informatie, voorlichting en noodhulp gegeven, in samenwerking met de pastorale medewerkers in de diverse penitentiare instellingen.

Ex-gedetineerden kunnen na hun detentie, indien zij dat willen, toetreden tot de (geloofs)gemeenschap van La Sagrada Familia, maar onafhankelijk daarvan wordt aan hen uiteraard desgewenst steun geboden bij het resocialiseringsproces of de terugkeer naar het land van herkomst. La Sagrada Familia neemt via Visita a la Cárcel deel aan 'Kerken met Stip', waarbij de vrijwilligers deelnemen aan trainingen en informatiebijeenkomsten voor het omgaan met (ex)gedetineerden.

Het bezoek wordt door gedetineerden enorm gewaardeerd. De wijze waarop de vrijwilligers vorm geven aan dit project heeft ook extern waardering ge oogst. Een aantal jaar geleden ontving Visita a la Cárcel de Petrus Nolascus Prijs, een onderscheiding die in het leven is geroepen door Kerk en Koepel, een Arnhemse werkgroep van vrijwilligers die meehelpten in het gevangenispastoraat.

Vrijwilligers van Visita a la Cárcel bezoeken ook regelmatig al dan niet uitgeprocedeerde Spaanssprekende (minderjarige) asielzoekers in asielzoekers- en uitzetcentra.

Organisatie van het project

De werkgroep Visita a la Cárcel is op een bijzondere manier georganiseerd. Een coördinator onderhoudt het contact met de pastor van de desbetreffende P.I. en belt de overige werkgroepleden. In de auto onderweg naar de P.I. plannen ze hun activiteiten en delen ze hun ervaringen. Eens per week maakt één van de vrijwilligers een afspraak met de vrijwilligerscoördinator of de projectmedewerker van Stichting Nuestra Casa om eventuele vragen te stellen, declaraties in te dienen, etc. Daarnaast komt de groep eens per week bij elkaar om te repeteren samen met het koor van de Spaanstalige parochie.

Relatie met Stichting Nuestra Casa

Visita a la Cárcel is één van de vier projecten van de Stichting Nuestra Casa. Vanuit de verschillende projecten neemt iemand op persoonlijke titel zitting in het bestuur van de Stichting. In 2013 maakte een vrijwilliger van de werkgroep Visita a la Cárcel deel uit van het bestuur. Stichting Nuestra Casa heeft twee medewerkers in dienst die de projecten beheren, coördineren en ondersteunen. Het betreft hier een vrijwilligerscoördinator (voor 24 uur per week) en een projectmedewerker (eveneens voor 24 uur per week). Stichting Nuestra Casa verzorgt voor Visita a Cárcel:

Facilitaire ondersteuning: vrijwilligers kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de stichting (ruimtes, computers, telefoon, kantoorartikelen, enz.). Daarnaast verzorgt de stichting de fondsenwerving van de projecten en beheert en verantwoordt zij het geld dat geworven is door middel van rapportages.

Individuele en groepsbegeleiding van vrijwilligers en stagiaires: de betaalde krachten ondersteunen de werkgroepen bij het werven van nieuwe vrijwilligers. Vrijwilligers krijgen bij binnenkomst een intakegesprek, een tussentijdse evaluatie en, indien van toepassing, een eindgesprek (en eventuele overdracht naar andere organisaties). Verder vindt regelmatig groepsmatige procesbegeleiding plaats.

Deskundigheidsbevordering: de vrijwilligers worden desgewenst geattendeerd op relevante informatiebijeenkomsten en/of cursussen om zich verder te kunnen specialiseren op hun 'vakgebied'.

Interne en externe communicatie: de stichting ondersteunt de werkgroepen indien nodig bij het verspreiden van informatie en contacten onder (potentiële) vrijwilligers en cliënten. Daarnaast worden alle activiteiten c.q. ontwikkelingen intern en extern gecommuniceerd middels de website (in het Nederlands en Spaans), het 'Boletín' (tweemaandelijks papieren informatiebulletin in het Spaans), Facebook en Twitter. Het Bulletin wordt verspreid onder leden en bezoekers van de Spaanstalige Parochie La Sagrada Familia en bij Consulaten en Ambassades van Spaanstalige landen in Nederland.

Representatie- en brugfunctie naar de (Rotterdamse) samenleving: de betaalde krachten en het bestuur van de stichting participeren in diverse landelijke en Rotterdamse netwerken, waar zij het werk van de projecten vertegenwoordigen en informatie verkrijgen die zij weer doorgeven aan de vrijwilligers.

De vrijwilligers van het project Visita a la Cárcel werken in voorkomende gevallen ook nauw samen met de andere projectgroepen van Stichting Nuestra Casa. Het project beperkt zich namelijk niet tot mensen in de gevangenis, maar er worden ook wegen gezocht om eventuele familie in Nederland te helpen. Ook wordt wel eens hulp gezocht voor mensen die uit de gevangenis worden ontslagen of die vanuit een detentiecentrum worden teruggestuurd naar hun land van herkomst. Om die reden wordt nauw samengewerkt met de werkgroepen van Apoyo a la Mujer en Casa Abierta.

2. Activiteiten

Zoals voorgaande jaren zijn de negen vrijwilligers van de Werkgroep Visita a la Cárcel van Stichting Nuestra Casa in 2013 weer regelmatig op bezoek gegaan bij mensen met een Spaanstalige achtergrond, die gedetineerd waren in diverse penitentiaire instellingen en uitzetcentra.

De activiteiten van de Werkgroep Visita a la Cárcel in 2013 bestonden wederom uit individuele bezoeken, het houden van groepsgesprekken en het deelnemen aan gezamenlijke vieringen. Het doel van deze bezoeken van vrijwilligers aan gedetineerden is om hen te steunen tijdens deze moeilijke en eenzame periode, waarin ze hun vrijheid en waardigheid als mens kwijt zijn, en hen in hun eigen taal een moment van bezinning en hoop te bieden, dat aansluit bij hun identiteit. De tabel hieronder toont het aantal activiteiten per penitentiaire instelling.

ACTIVITEITEN	INSTELLINGEN	AANTAL BEZOEKEN	BEREIK (GEMIDDELD)
Groepsgesprekken	Krimpen aan den IJssel	30	20
Individuele bezoeken	Alphen aan den Rijn	10	1
	Breda	2	1
	Dordrecht	1	1
	Krimpen aan den IJssel	3	1
	De Schie	1	1
	Detentiecentrum Rotterdam	5	1
	Scheveningen	2	1
Vieringen	Alphen aan den Rijn	10	15
	Breda	2	15
	Dordrecht	1	15
	Krimpen aan den IJssel	3	15
	De Schie	3	15
	Detentiecentrum Rotterdam	2	15
	Scheveningen	1	15
	Totaal aantal bezoeken	76	132

De behoeften in het Detentiecentrum Rotterdam (uitzetcentrum voor uitgeprocedeerde asielzoekers), gelegen naast het vliegveld Rotterdam, zijn vergelijkbaar met reguliere penitentiaire instellingen, zoals het geven van persoonlijke aandacht en belangstelling, en zaken als telefoonkaarten, kleding en schoeisel, vooral sportschoenen. Daarnaast verblijven er in het Detentiecentrum, in vergelijking met reguliere detentiecentra, veel gezinnen met kinderen. Deze kinderen hebben speelgoed en boeken nodig. De vrouwen doden hun tijd met het breien van truien en sjaals.

Het is overigens niet eenvoudig om toegang te krijgen tot gevangenissen en penitentiaire instellingen. Integendeel, de eisen worden steeds strenger, niet alleen gerelateerd aan het aantal personen dat toegang krijgt, maar ook ten aanzien van wie wel of niet wordt toegelaten. Ook wordt het steeds moeilijker om spullen mee te nemen, zoals fruit of andere materialen. Dit maakt het moeilijk om innovatie in dit project door te voeren of het project verder uit te breiden.

Groepsgesprekken

Twee keer per maand bezoekt op dinsdag een groep vrijwilligers van de Werkgroep Visita a la Cárcel op uitnodiging één of meerdere penitentiaire instellingen en uitzetcentra, en houden daar met toestemming en in overleg met de pastoraal medewerker een gespreksgroep voor alle Spaanssprekende gedetineerden die daaraan willen deelnemen. Twee of drie vrijwilligers leiden deze groepsgesprekken, waarbij steeds een thema wordt gekozen om over te praten. Deze thema's worden vaak gekozen of aangevuld op initiatief van de gedetineerden zelf.

De gedetineerden die er voor kiezen om deel te nemen aan deze groepsgesprekken, maken de keuze om op die dag niet - zoals andere gedetineerden - te gaan werken voor een paar centen meer.

Een mooi verhaal van een vrijwilliger

'De gespreksgroep van Krimpen is een erg bijzondere groep. We noemen hen 'onze jongens'. Ze komen altijd op tijd, er ontbreekt niemand, ze komen allemaal met een glimlach binnen.

We zouden kunnen denken dat ze komen om hun verveling te bestrijden, maar nee, ze komen vol geloof, tederheid, gespreksonderwerpen en zin om een spiritueel moment te delen.

Nu is er alleen een kop koffie met een koekje bij. Vroeger konden we meer lekkers uitdelen. De pessimisten zouden zeggen: 'als er niets te delen is, dan komen ze niet'.

Maar, ze begonnen te komen, in groepjes van twee of drie, vanuit de verschillende secties. Ze waren wat onrustig, ze fluisterden onderling.

- 'Wat is er?' vroegen we.

- 'We wachten nog op de mensen uit sectie X'.

Uiteindelijk kwamen ook de mensen uit de verwachte sectie, allemaal met een brede glimlach. Ze hadden een verrassing voor ons! Ze brachten een broodpudding mee om met elkaar te delen.

- 'Omdat jullie niets lekkers meer mee mogen nemen, hebben wij iets gemaakt'.

Tussen lachsalvo's en emoties door aten we de heerlijkste broodpudding die we ooit hadden gegeten.'

Voor Carmen die niet meer bij ons is.

Individuele bezoeken

De vrijwilligers van de Werkgroep Visita a la Cárcel leggen tijdens bezoeken individueel bezoeken af aan Spaanssprekende gedetineerden in penitentiaire instellingen en uitzetcentra, onafhankelijk van hun land van herkomst. Ze nemen deze taak op zich, omdat deze gevangenen de nabijheid van familie en vrienden moeten ontberen. Veel van deze mensen hebben niemand die hen bezoekt, met wie ze kunnen praten en hun noden kunnen delen. Het bezoek van de vrijwilligers van Stichting Nuestra Casa, die dezelfde taal spreken en hen een hart onder de riem steken, is hun enige contact met de buitenwereld en het normale leven.

De vrijwilligers nemen de tijd om naar de gevangenis te reizen, voedsel te bereiden, boodschappen te doen en schriftelijke correspondentie te voeren met een aantal gevangenen. Dit noemen ze zelf zelden, maar het is een essentieel onderdeel van hun werk.

Muziek en vieringen

'De muziek is niet alleen voor de Spaanstaligen aanstekelijk, iedereen wordt geraakt in het hart, want muziek overstijgt de grenzen van de taal!'

Frank Kazenbroot, pastor in P.I. De Schie, Rotterdam

In samenwerking met het Koor en de pastorale medewerkers van de Spaanssprekende Parochie La Sagrada Familia te Rotterdam wordt er door de Werkgroep Visita a la Cárcel een aantal keer per maand deelgenomen aan een viering in één van de verschillende penitentiaire instellingen die op de bezoeklust staan. Aan het eind van de viering brengt het Koor, met begeleiding van enkele gitaristen, en onder het genot van koffie en koekjes, Spaanstalige liederen ten gehore. Dit is een ontspanningsmoment voor de gedetineerden die zodoende op een positieve manier een vleugje herinnering aan hun land van herkomst kunnen delen. Aan deze vieringen nemen niet alleen christenen deel, maar alle gedetineerden die een moment van bezinning en een stukje van hun vaderland willen beleven.

3. Bezochte Penitentiaire Instellingen

Het project *Visita a la Cárcel* wordt uitgevoerd in verschillende penitentiaire instellingen in Nederland, namelijk: Alphen aan den Rijn, Zoetermeer, Krimpen aan den IJssel, De Schie, Hoogvliet, Breda en Zeist. Dat het project gewaardeerd wordt, blijkt wel uit de reacties, die hieronder ongewijzigd zijn weergegeven.

PI De Schie Rotterdam

Ook in 2013 was Grupo Cárcel een paar keer aanwezig tijdens de kerkdiensten in P.I. De Schie te Rotterdam. Hun trouw en betrokkenheid vind ik groots. De samenstelling van de groep wisselt wel eens, gelukkig komen er ook nieuwe leden bij.

Voor de gedetineerden én voor mij als pastor is het iedere keer een feest. De muziek is niet alleen voor de Spaanstaligen aanstekelijk, iedereen wordt geraakt in het hart, want muziek overstijgt de grenzen van de taal!

Wat me aanspreekt is dat de leden van Grupo Cárcel een warm contact hebben met de gedetineerden. Dat doet de gedetineerden zichtbaar goed.

Kortom: ik hoop dat Grupo Cárcel ook in 2014 in de Schie komt. Maar dat gaat lukken, want we hebben de eerste afspraken al gemaakt!.

*Rest mij nog Grupo Cárcel heel hartelijk te bedanken!
Frank Kazenbroot, pastor in P.I. De Schie, Rotterdam.*

Penitentiaire Inrichting Alphen a/d Rijn

Ook in 2013 is de Grupo Carcel in onze Penitentiaire Inrichting Alphen a/d Rijn weer een trouwe bondgenoot in het RK Pastoraat geweest.

Deze groep is 8-9 keer in onze gevangenis geweest om met de spaanstalige/caribische geloofsgenoten de liturgie te vieren en een persoonlijke ontmoeting te hebben. Dit jaar zijn ook enkele nieuwe mensen bij de Grupo gekomen.

Met dankbaarheid en in genegenheid hebben we Carmen Lopez Alegria herdacht, die 05 dec. 2013 is overleden en zovele jaren er was voor deze gedetineerde mannen.

In de viering verzorgt de Grupo Carcel de liederen en ook de 1 op 1 vertaling van mijn Sermon naar de spaanse mannen.

Ook zorgen ze voor wat lekkere dingen om het samenzijn na de viering gezellig te maken. De gedetineerden waarderen heel erg deze inzet om op een aantal zaterdagmorgens de reis vanuit Rotterdam te maken en hier zoveel energie en vooral liefde in te steken.

Het geeft hen een thuisgevoel, deze aanraking met hun eigen cultuur/geloofsgoed.

Ook ikzelf wordt door de groep reuze geholpen om zo de geloofslink met deze groep mannen (continu 20-25 mannen) te kunnen leggen.

Een echte toegevoegde waarde dus ! Ik hoop, dat vanuit Nuestra Casa en Parroquia Sagrada Familia als deze activiteit gedragen mag blijven worden.

In elk geval zijn er voor 2014 weer de nodige afspraken gemaakt !

*Hartelijk dank voor uw support in deze !
God zegene u ! Een hartelijke groet van
Pastor Jan Lange
Penitentiaire Inrichting Alphen a/d Rijn*

Detentiecentrum Rotterdam (DCR)

*Wie iets wil doen vindt een weg,
wie het niet wil vindt een excuus*

Het is al enkele weken geleden dat ik een kaart ontving van een dame die hier op een van de afdelingen is geweest. Zij schreef niet veel. Zij betuigde van harte haar dank voor de pastorale zorg die zij hier heeft benutten. Zij herinnert zich nog het lied dat het koor Sagrada Familia heeft gezongen hier op een zondag. Dios, esta aquí tan cierto como el aire que respiro

«De Heer is hier.» Dat lied was voor haar tot steun in haar moeilijkste periode in Rotterdam. Zij had gedacht dat zij snel vrij zou komen, maar eindelijk was het meer dan 3 maanden geworden. Elke keer dat zij mij zag riep zij: Dios, esta aquí. In haar ogen bespeurde ik een onbeschrijfelijke pijn, onmacht en kracht. Zij lachte en zei nog een keer Dios, esta aquí ...

Maar als jij in Nederland bent, ver van je familie, ver van je vertrouwde omgeving, dan is het goed om iemand te ontmoeten die jouw taal spreekt en begrijpt, iemand die jou begrijpt en voelt wat jij van binnen voelt. Er zijn dingen die wij niet zeggen ook al laten wij het niet merken.

Deze latijns-Amerikaanse jonge dame was erg eenzaam, want laten wij eerlijk zijn, als jij geen Nederlands spreekt en ook geen Engels, ja, dan heb jij toch een probleem. Jij hebt al een probleem omdat jij vastzit en boven op komt nog jouw isolement, jouw vereenzaming door het feit dat jij de taal van de landgenoten van Van Gogh en Shakespeare niet spreekt.

Gelukkig heeft de «Parroquia Hispanohablante» Sagrada Familia Rotterdam aandacht voor dit soort gevallen. Er is een band tussen het Justitiepastaat en Sagrada Familia Rotterdam, te weten de onvermoeibare Grupo Cárcel.

In 2013 kwam de Grupo Cárcel van Sagrada familia niet alleen om de muzikale ondersteunign bij de kerkdiensten te verlenen, maar ook om Spaanssprekenden te bezoeken in het detentiecentrum Rotterdam (luchthaven). Zij brachten ook kleding voor wie in nood zat.

Mijn pastorante die bezocht werd door Sagrada Familia schreef dat zij dankbaar was en blijft voor wat Vicenta, Clarita hebben gedaan voor haar. « Wie iets wil doen vindt en weg, wie het niet wil vindt een excuus», benadrukt zij in haar kaart.

Ik maak ook gebruik van deze gelegenheid om mijn dank te betuigen aan de Grupo Cárcel, onder andere: Vicenta en Clarita die een hart in 't lijf hebben. Zij weten iemand een hart onder de riem te steken.

Sagrada Familia is een klein groep die veel te doet naast haar dagelijkse bezigheid. Omdat zij iets wil betekenen voor haar broeders en zusters in Christus, vond Sagrada Familia een gelegenheid om op bezoek te komen bij de mensen die hier vastzitten.

Op deze manier verwerkelijkt Sagrada Familia de oproep van Christus dat wij meer moeten doen dan de Schriftgeleerden en farizeeën die alle regels naleven. Meer doen betekent een missie vervullen zoals het geschreven staat in Jesaja 61.

Ik ben dankbaar ten aanzien van Sagrada Familia die zich laten leiden door Gods Geest om het goede nieuws te brengen aan armen; hoop te geven aan wie verslagen is, bevrijden wie vastzit (we zitten vast in onze teleurstellingen, eenzaamheid...). De Geest stuurt ons erop uit, toch!!!

Waar mensen bewust worden dat aan elkaar zijn gegeven en dat wij elkaar lief moet hebben, daar kan iets van God gebeuren. Daar zal het hart van een «vreemdeling» of een «illegaal» of een «ongewenst» in Nederland niet in de schoenen zinken.

Dios, esta aquí, ja ! Dat is waar.

God werkt niet alleen via een gewijde of een pastor. Dit hebben wij ervaren in 2013 in de kleine dingen die de Grupo Cárcel van Sagrada Familia Rotterdam doet.

Want wie iets wil doen zal een weg vinden in plaats van een excuus.

Zo geven wij een teken aan deze wereld dat Dios, esta aquí ook in moeilijkste momenten van ons leven.

Jean-Pierre Niati

Pastor

Detentiecentrum Rotterdam (Luchthaven)

Portelabaan 7

3045 AT Rotterdam

4. Samenwerking met andere instanties

Voor alle instanties die werken met gevangenen is de inzet van vrijwilligers zeer belangrijk.

Kerken met Stip

De Spaanssprekende Parochie La Sagrada Familia is in de jaren '80 de initiatiefnemer geweest van het Project Visita a la Cárcel, om Spaanssprekende gedetineerden in Rotterdam en omgeving te bezoeken. In 2009 is de Stichting Nuestra Casa opgericht, die het beheer en de coördinatie van alle diaconale projecten van de Spaanssprekende Parochie, waaronder Visita a la Cárcel, overnam. La Sagrada Familia kan zich nu daarom meer richten op haar pastorale taak.

De Stichting Nuestra Casa kan de vrijwilligers en hun sociale werk professioneel ondersteunen, waarbij de geboden ondersteuning via de projecten open staat voor elke Spaanssprekende medelander in Rotterdam e.o., of die nou een parochiaan is van La Sagrada Familia of niet. Zoals in dit jaarverslag beschreven is er nog steeds een nauwe samenwerking met La Sagrada Familia wat betreft de medewerking van het koor en de inzet van pastorale ondersteuning bij vieringen. La Sagrada Familia is lid van Kerken met Stip. Dit houdt in dat ze open staat voor het opnemen van ex-gedetineerden en hen de nodige ondersteuning wil bieden bij hun resocialisatieproces. De vrijwilligers van de Werkgroep Visita a la Cárcel kunnen door de samenwerking met La Sagrada Familia ook deelnemen aan de trainingen en conferenties van de organisatie Kerken met Stip, die er op gericht zijn om ex-gedetineerden succesvol te kunnen begeleiden in hun resocialisatieproces binnen of buiten de geloofsgemeenschap. Daar is in de praktijk echter weinig animo voor; de onderwerpen staan te ver af van het werk van de vrijwilligers.

Ark Mission

Eind 2013 heeft Visita a la Cárcel van Stichting Nuestra Casa de actie van Ark Mission ondersteund, waarbij er kerstkaarten gestuurd werden aan gedetineerden in penitentiaire instellingen en uitzetcentra. De vrijwilligers hebben in samenwerking met de parochianen van La Sagrada Familia vele mensen in Rotterdam kunnen bewegen om een kerstkaart te schrijven en op te sturen. Het verzoek om medewerking van de Werkgroep Visita a la Cárcel voor de Kerstkaartenactie heeft in de Kindergroep van La Sagrada Familia, Moeder en Kind van Apoyo a la Mujer en vrijwilligers van Casa Abierta, grote respons gehad. Daardoor zijn de rest van de parochianen ook enthousiast gemaakt voor de actie.

5. Tenslotte

'In de eetzaal van Humanitas aan de Bergweg zijn de vrijwilligers van de werkgroep Visita a la Cárcel bijeengekomen om het inluiden van het nieuwe jaar te vieren. Dit was een bijzonder moment om samen te genieten van een heerlijke maaltijd en de goede relatie tussen collega's en vriend(inn)en te vieren. Voor Cristina en Pepita is het de eerste keer dat ze deze bijzondere gelegenheid bijwonen en ze genieten er beiden van. Er zijn twee dagen waarop er niets kan worden gedaan, dat zijn 'gisteren' en 'morgen'. Daarom geven we elkaar 'vandaag' de omhelzing die we gisteren niet gaven en die we morgen misschien niet kunnen geven. Vandaag zingen we in de plaats van degene die niet kan zingen en brengen we een toast uit op de vreugde waarvan we hopen dat die zich voortzet tot morgen.'

Vrijwilligers van de werkgroep Visita a la Cárcel

Conclusie

De vrijwilligers van de werkgroep Visita a la Cárcel zijn bijna onzichtbaar. Ze doen hun werk stilletjes en nauwgezet en bereiken daarmee veel personen die van hun vrijheid zijn beroofd. In het dagelijks leven zijn sommigen (bijna) gepensioneerd, maar allemaal zijn ze actief en zetten ze zich op onnavolgbare wijze in voor hun medemens. Dit laten ze ook zien via hun betrokkenheid bij de andere projecten van Stichting Nuestra Casa, wanneer ze zingen tijdens het kerstdiner van de werkgroep Cercanía of als hulpkracht bij Apoyo a la Mujer, wanneer ze een ex-gedetineerde of een familielid daarvan begeleiden naar het inloopsprekuur of de Nederlandse lessen. Zelfs tijdens hun nieuwjaarsentje hebben ze hun gitaren meegenomen om daarmee de bewoners van Humanitas Bergweg te verblijden.

Het werk van Visita a la Cárcel wordt al zo'n twintig jaar gedaan in Rotterdam en het bewijst nog steeds zijn waarde. Vele vrijwilligers hebben zich ingezet in de werkgroep, eerst onder de coördinatie van de Spaanssprekende Parochie La Sagrada Familia, en sinds 2009 onder de vlag van de Stichting Nuestra Casa. Vele mensen zijn bezocht in penitentiaire instellingen en uitzetcentra. Vele van hen zijn teruggekeerd naar hun land van oorsprong of hebben zich (weer) gevestigd ergens in Nederland. Sommigen zijn in Rotterdam gebleven en sommigen zijn actief geworden in La Sagrada Familia. Dit zijn medemensen die we niet veroordelen, want ze zijn hun verplichting met de maatschappij nagekomen. Het is dankbaar werk, dat we hebben mogen verrichten met steun van ieder die wel of niet is genoemd in dit jaarverslag.

Een speciaal dankwoord

Tot slot willen wij onze speciale dank uitbrengen aan alle mensen en organisaties die het werk van het project Visita a la Cárcel – Gevangenisbezoek hebben mogelijk gemaakt. In het bijzonder danken wij de organisaties die financiële middelen beschikbaar hebben gesteld voor dit belangrijke werk.